

Dyktando on-line klasy czwarte ☺

Gry interaktywne klasy piąte ☺

Kaligrafia i ortografia klasy pierwsze ☺

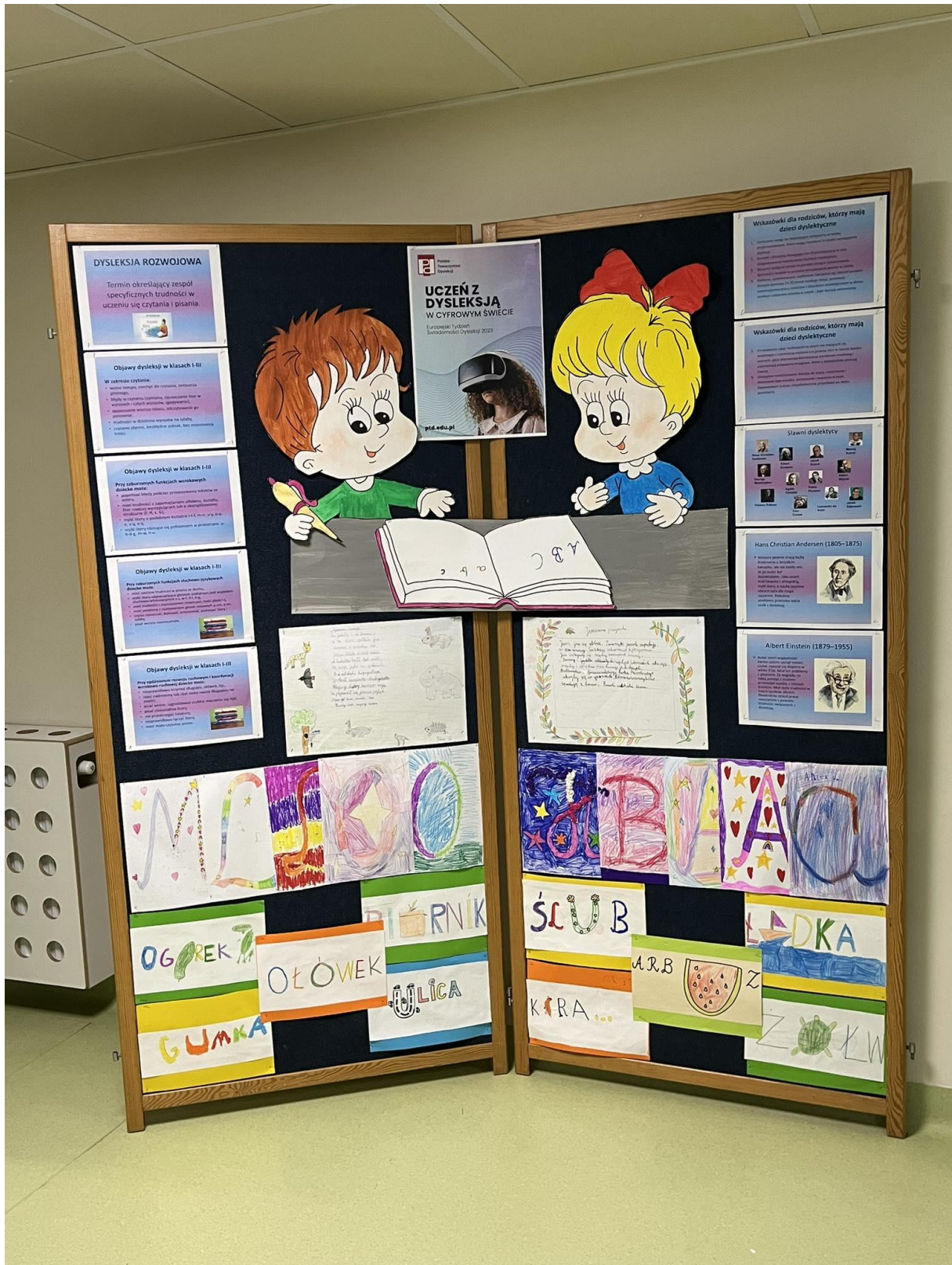
Gry interaktywne na przerwach ☺

Zabawy ortograficzne klasy 2i3 ☺

Dzień otwarty dla rodziców ☺

DYSLEKSJA ROZWOJOWA
Termin określający zespół specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania.

Objawy dysleksji w klasach I-III
W zakresie czytania:
- wolne tempo, konieczność czytania, powtórzenia
- błędy w czytaniu (zamiana, wyłączenie liter w wyrazach, literówki, opuszczanie, wstawianie liter, nieczytelność zapisu)
- trudności w dostrzeżeniu wyrazów na końcu
- trudności w dostrzeżeniu znaków, bez zrozumienia treści.

Objawy dysleksji w klasach I-III
Przy scharakteryzowaniu funkcjonalnych wskaźników dziecka może:
- pojawić się trudność w wyrażeniu siebie w mowie (niepełna i nieczytelna wymowa, błędne wyrażenie myśli, trudności w dostrzeżeniu wyrazów w mowie)
- trudności w dostrzeżeniu znaków, bez zrozumienia treści.

Objawy dysleksji w klasach I-III
Przy scharakteryzowaniu funkcjonalnych wskaźników dziecka może:
- pojawić się trudność w wyrażeniu siebie w mowie (niepełna i nieczytelna wymowa, błędne wyrażenie myśli, trudności w dostrzeżeniu wyrazów w mowie)
- trudności w dostrzeżeniu znaków, bez zrozumienia treści.

Objawy dysleksji w klasach I-III
Przy scharakteryzowaniu funkcjonalnych wskaźników dziecka może:
- pojawić się trudność w wyrażeniu siebie w mowie (niepełna i nieczytelna wymowa, błędne wyrażenie myśli, trudności w dostrzeżeniu wyrazów w mowie)
- trudności w dostrzeżeniu znaków, bez zrozumienia treści.

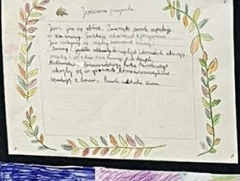
Wskazówki dla rodziców, którzy mają dzieci dyslektyczne
- Czytanie jest najważniejszą czynnością w nauce.
- Czytanie powinno być przyjemnym zajęciem.
- Czytanie powinno być regularnym zajęciem.
- Czytanie powinno być dostosowane do poziomu dziecka.
- Czytanie powinno być dostosowane do zainteresowań dziecka.
- Czytanie powinno być dostosowane do możliwości dziecka.
- Czytanie powinno być dostosowane do czasu dnia.
- Czytanie powinno być dostosowane do miejsca.
- Czytanie powinno być dostosowane do osoby.
- Czytanie powinno być dostosowane do formy.
- Czytanie powinno być dostosowane do treści.

Wskazówki dla rodziców, którzy mają dzieci dyslektyczne
- Czytanie jest najważniejszą czynnością w nauce.
- Czytanie powinno być przyjemnym zajęciem.
- Czytanie powinno być regularnym zajęciem.
- Czytanie powinno być dostosowane do poziomu dziecka.
- Czytanie powinno być dostosowane do zainteresowań dziecka.
- Czytanie powinno być dostosowane do możliwości dziecka.
- Czytanie powinno być dostosowane do czasu dnia.
- Czytanie powinno być dostosowane do miejsca.
- Czytanie powinno być dostosowane do osoby.
- Czytanie powinno być dostosowane do formy.
- Czytanie powinno być dostosowane do treści.

Hans Christian Andersen (1805-1875)
- Wiersze pisane przez niego
- Wiersze, do których nie
- Wiersze, do których nie
- Wiersze, do których nie
- Wiersze, do których nie
- Wiersze, do których nie
- Wiersze, do których nie
- Wiersze, do których nie
- Wiersze, do których nie
- Wiersze, do których nie

Albert Einstein (1879-1955)
- Albert Einstein
- Albert Einstein
- Albert Einstein
- Albert Einstein
- Albert Einstein
- Albert Einstein
- Albert Einstein
- Albert Einstein
- Albert Einstein
- Albert Einstein

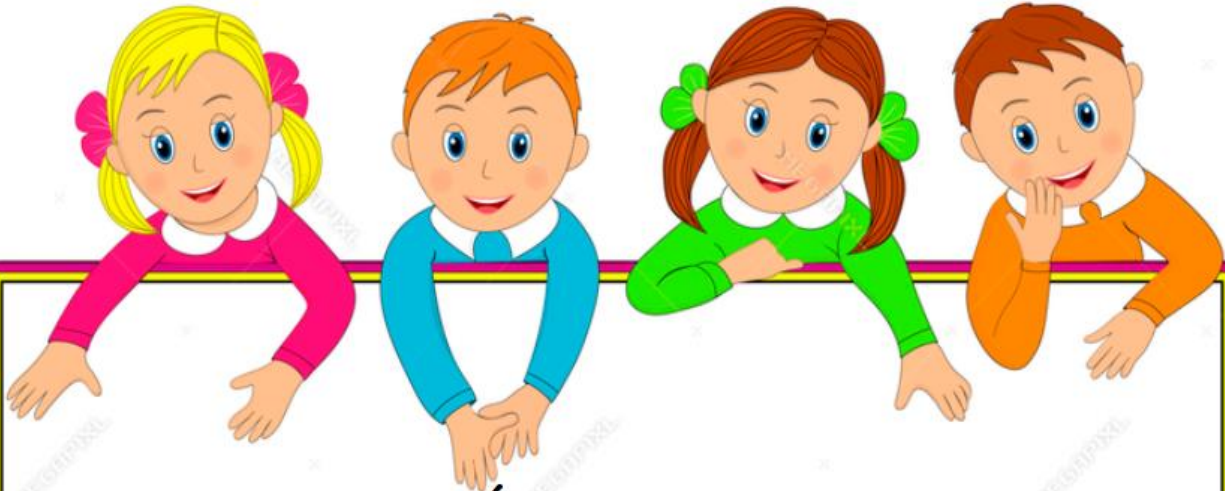

ZASADY ORTOGRAFICZNE

*Zapraszam do
oglądania*

*Tydzień dysleksji
Sp88 kl.3b*

ZASADY PŁDOWNI Ó

Ó piszemy:

- gdy wymienia się na **o** np. miód - miody, stół - stoły
- gdy wymienia się na **a** np. skrócić - skrać, wrócić - wracać
- gdy wymienia się na **e** np. siódmy - siedem, pióro - pierze
- W zakończeniach wyrazów **-ów, -ówna, -ówka**

WYJĄTKI: **wsuwka, skuwka, zasuwka, ów, ówdzie, ówczesny**

- w końcówkach **-ów, -ówna, ówka**:

- Kraków
- Tarnów
- klasówka
- pocztówka
- złotówka

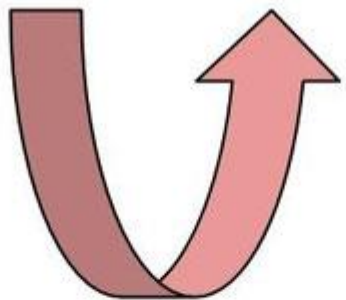
wyjątki:

- zasuwka
- skuwka

ó w

ZASADY PŁDOWNŁ U

piszemy w wyrazach zakończonych
na - un, - unka, - unek, - ulec

zawsze na początku
i na końcu wyrazów

w czasownikach
zakończonych na - uje

w zdrobnieniach

- U piszemy w czasownikach typu: czuć, kuć, kłuć, pruć, snuć, np.: czuje, kuję, kłuję, pruję, snuję.

ZASADY PISOWNI RZ

PISOWNIA RZ

Piszemy rz :

- po spółgłoskach b, ch, d, g, j, k, p, t, w, np.:
brzeg, chrzan, drzewo, zagrzać, ujrzyć,
pokrzywa, przód, trzech, zawrzyć
(od tej zasady istnieją wyjątki !);
- gdy rz wymienia się na r, np.:
którzy - który, marzec - marca,
orzeł - orły, darzyć - dar;
- w nazwach zawodów z końcówką
-arz, -erz, np.:
stolarz, szlifierz, murarz,
dekarz, kominiarz;
- w zakończeniach -mistrz, -mierz, np.:
zegarmistrz, sztukmistrz, Kazimierz,
ogniomistrz, amperomierz, Sandomierz;
- w wyrazach, których pisownię trzeba zapamiętać (rz niewymienne), np.:
burza, jarzmo, jarzyna, korzeń, korzyść, kurz,
moździerz, marzenie, narząd, orzech,
porządek, pręgierz, rzadki, rząd, rzecz, rzeka,
talerz, tchórz, wierzchołek, zarzut, zmierzch,
warzywa, wierzba.

planszomania

RZ

piszemy:

1. Gdy wymienia się na „R”:

mierzyć	miara
morze	morski
wierzyć	wiara

2. W wyrazach z RZ niewymiennym:

- wierzba - zorza - zwierzęta
- kurz - tchórz - orzechy

3. W końcówkach:

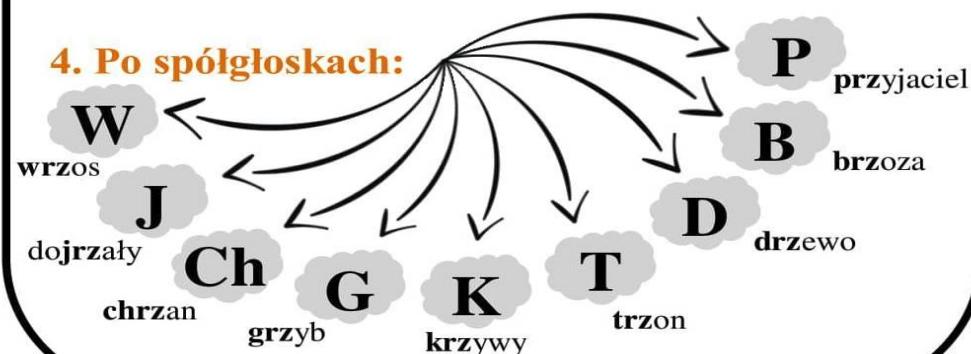
-arz

-erz

malarz
lekarz
murarz

harcerz
rycerz
kołnierz

4. Po spółgłoskach:

Wyjątki: kształt, pszczoła, pszenica, wszystko, bukszpan ...

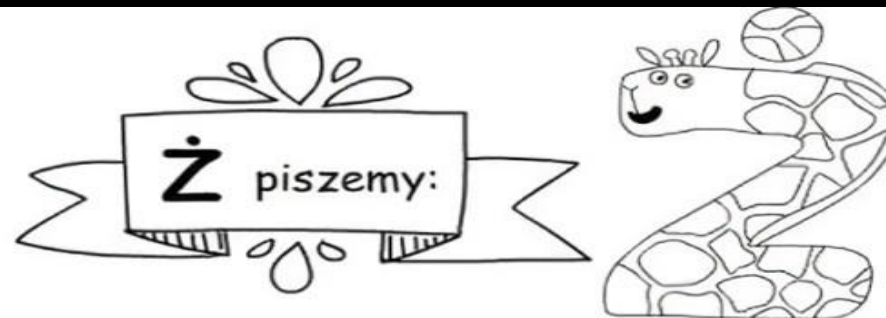
ZADANY PISOWNIĄ Ż

Z PISZEMY:

- GDY WYMIENIA SIĘ NA: **G, DZ, H, S, Z, Ż (ZI)**,
- PO SPÓŁGŁOSKACH: **L, Ł, M, N, R**
- W PARTYKUŁACH: **-ŻE, -Ż**
- W WYRAZACH, KTÓRYCH PISOWNIA NIE UZASADNIA ŻADNA REGUŁA ORTOGRAFICZNA

dlabelfra.pl

- gdy wymienia się na **g, s, z, ź, dz, h**
(np. mogę- można, boski- boży, mazać- mażę, groźba- grożę, księdza- księża, druż- drużyna)
- po spółgłoskach: **r, l, ł, n**
(np. drzenie, ulżyć, tże)
- w zakończeniach: **-aż, -eż**
(np. bandaż, bagaż, przecież)
- w partykule: **-że, -ż**
(np. jakże, niemalże, ależ).

UWAGA! „Ż” w wielu wyrazach jest niewymienne i jego pisownię trzeba zapamiętać, poniżej kilka wyrazów do zapamiętania: (żółw, żółty, żaba, żagiel, nóż, ciężki, jeż, żelazko, podróż, żarówka, nożyczki).

ZASADY PISOWNI CH

PISOWNIA CH

Piszemy **ch**:

- gdy wymienia się na **sz**, np.:
mucha – musze, suchy – susza;
- na końcu wyrazów (wyjątek: druh);
- po **s**, np.: schemat, schudnąć, pascha;
- w innych wyrazach, których pisownię trzeba zapamiętać.

Zasady pisowni wyrazów z **ch**

ch piszemy:

gdy wymienia się na **sz**:
cicho, bo cisza
du**ch**, bo duszek
mucha, bo muszka

na końcu wyrazów:
strach, uśmie**ch**,
brzuch, ładny**ch**,
zapach, na palc**ach**,
o książk**ach**, słuch

wyjątek:
druh

po literze **s**:
schody,
schronisko,
wschód

w wyrazach z **ch** niewymiennym:
chleb, chłopiec, choinka, chomik

ZASADY PISOWNI H

JEŚLI W INNYCH FORMACH DANEGO WYRAZU LUB W WYRAZACH POKREWNYCH WYMIENIA SIĘ NA: „G”, „Ż”, „Z”

dru**h** – druż**yna**
waha**ć** się – waga
bła**h**y – błaż**e**n

NA POCZĄTKU WYKRZYKNIKÓW

hop!
hało!

ha!
hej!

PO LITERZE „Z”

z**h**ardzić
z**h**ańbiony
z**h**armonizować

W WIELU NAZWACH WŁASNYCH

Himalaje Sahara
Holandia Podhale

H
PISZEMY:

W WYRAZACH OBCEGO POCHODZENIA ROZPOCZYNAJĄCYCH SIĘ NP. CZĄSTKAMI HIPO-, HYDRO-, HIPER-

W WIELU WYRAZACH Z „H” NIEWYMIENNYM

hipo**p**otam
hydro**l**ogia
hiper**b**ola

Uwaga na znaczenie!
h**ar**t – wytrzymałość
ch**ar**t – rasa psa
h**el**m – ochronne nakrycie głowy
Ch**e**lm – nazwa miasta

herbata
hałas
bohater
o**h**ydny
czy**h**ać

h**a**mak
h**o**nor
h**a**ndel
re**h**abilitacja
kontra**h**ent

DZIĘKUJĘ ZA OGLĄDANIE

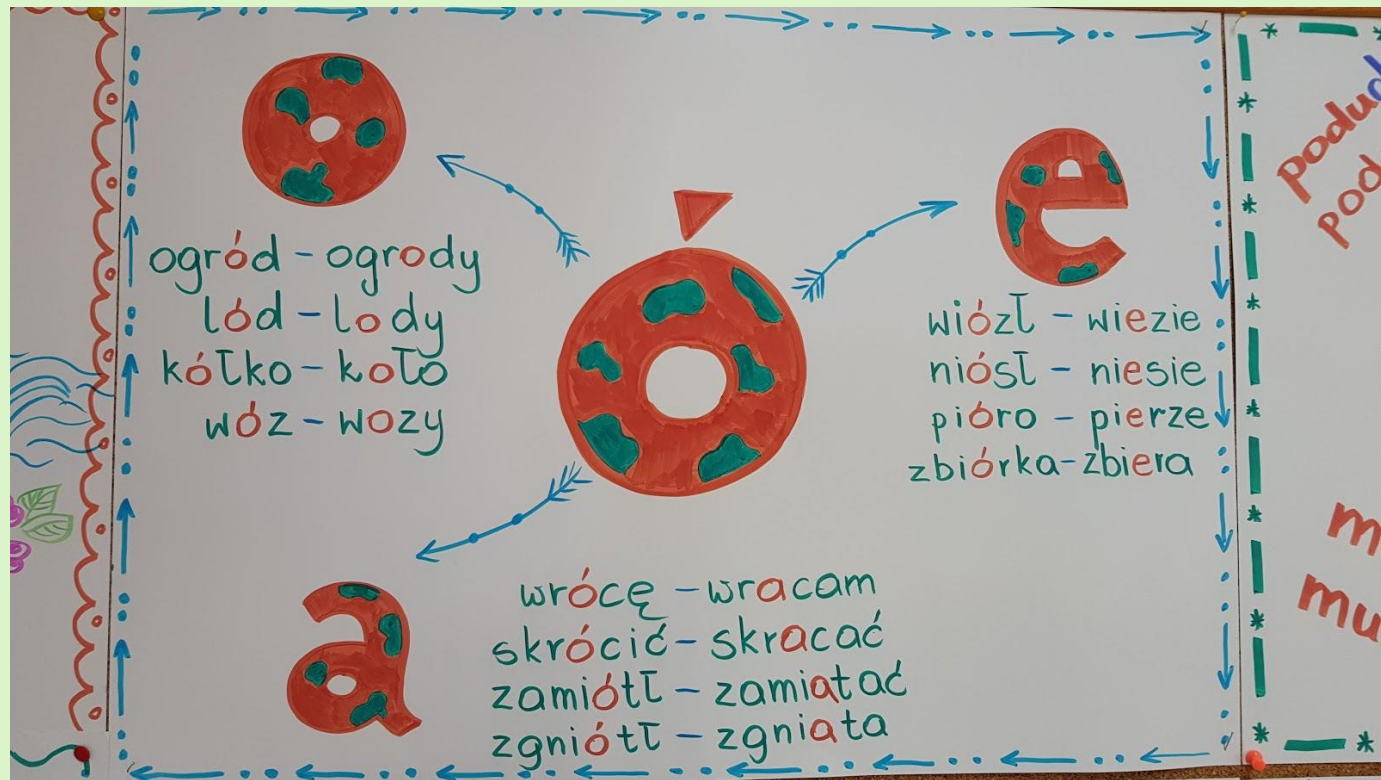
Mam nadzieję że się
spodobało (:

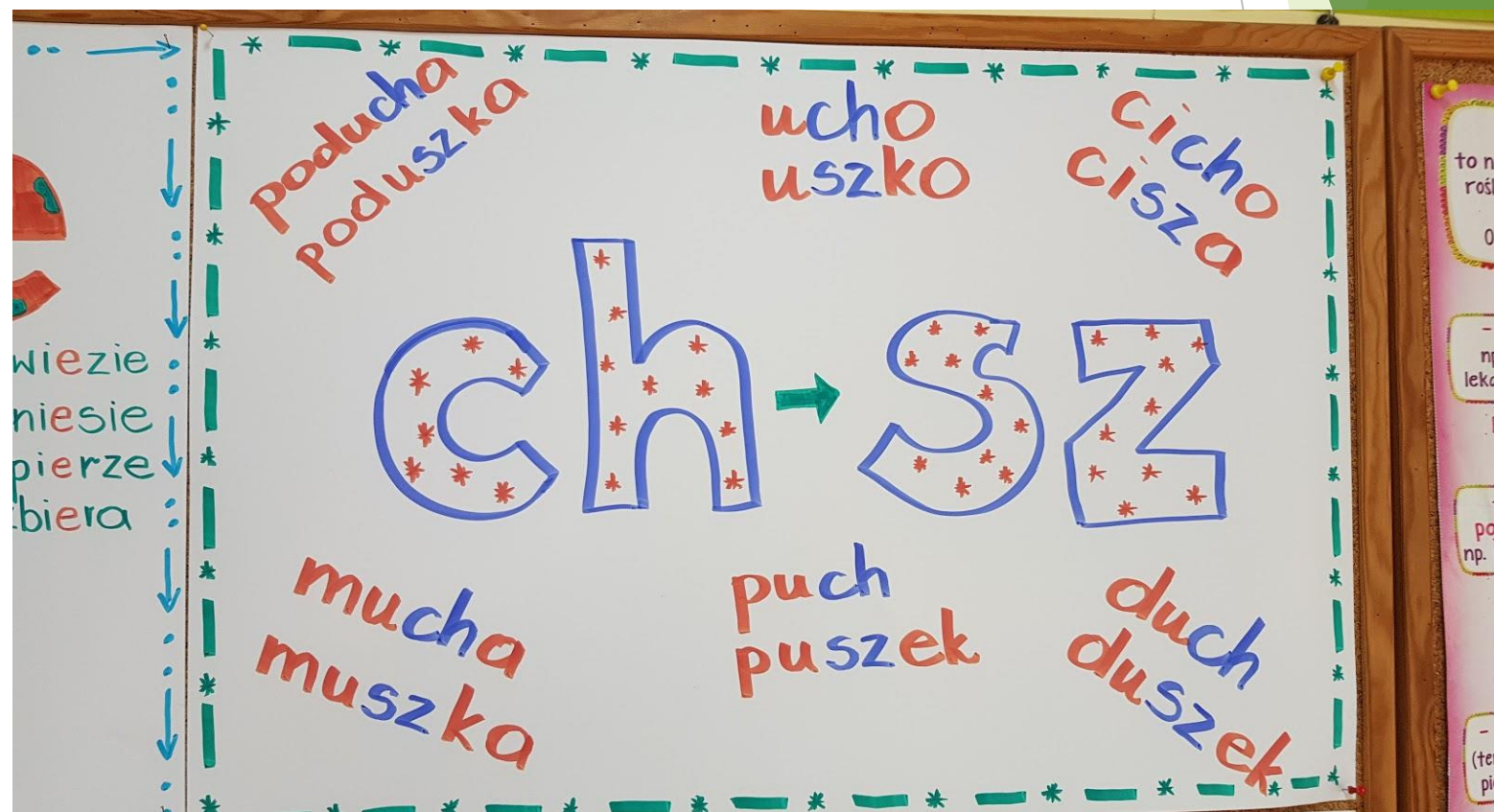
- Wykonał Filip Borodziuk 3b

**DZISIAJ POKAZĘ
WAM KILKA ZASAD
ORTOGRAFICZNYCH**

LITERĘ "Ó" PISZEMY WTEDY GDY
W INNYCH FORMACH DANEGO WYRAZU
LUB W WYRAZACH POKREWNYCH
WYMIENIA SIĘ NA: O,E,A

"CH" PISZEMY GDY WY INNYCH FORMACH
DANEGO WYRAZU LUB W WYRAZACH
POKREWNYCH WYMIENIA SIĘ NA "SZ".
"CH" PISZEMY PO SPÓŁGŁOSCE "S" .

LITERĘ "H" PISZEMY GDY W INNYCH
FORMACH DANEGO WYRAZU LUB
W WYRAZACH POKREWNYCH WYMIENIA
SIĘ NA "G";

WAHAĆ SIĘ BO WAGA

BŁAHY BO BŁAZEN BŁAZEŃSTWO

DRUH BO DRUŻNA

HELENA GRABOWSKA.

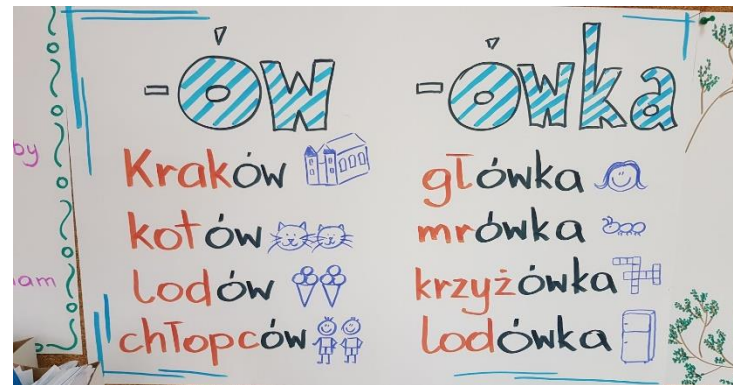
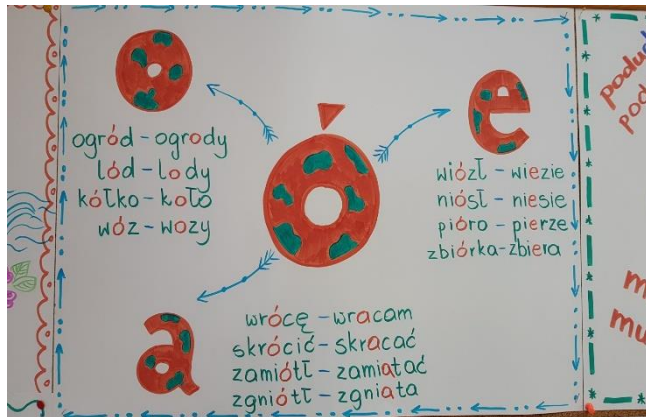

Zasady ortograficzne

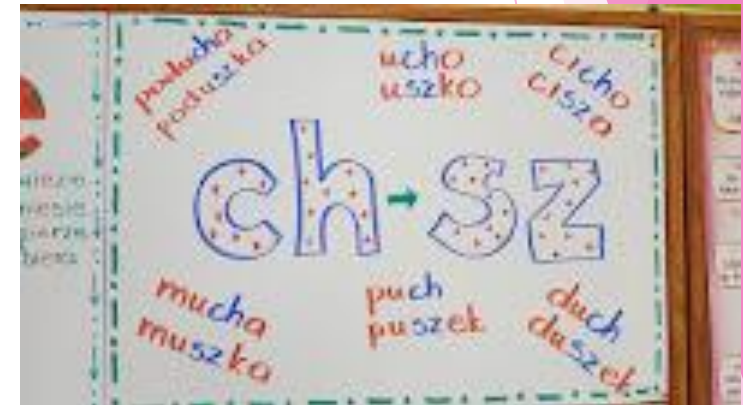
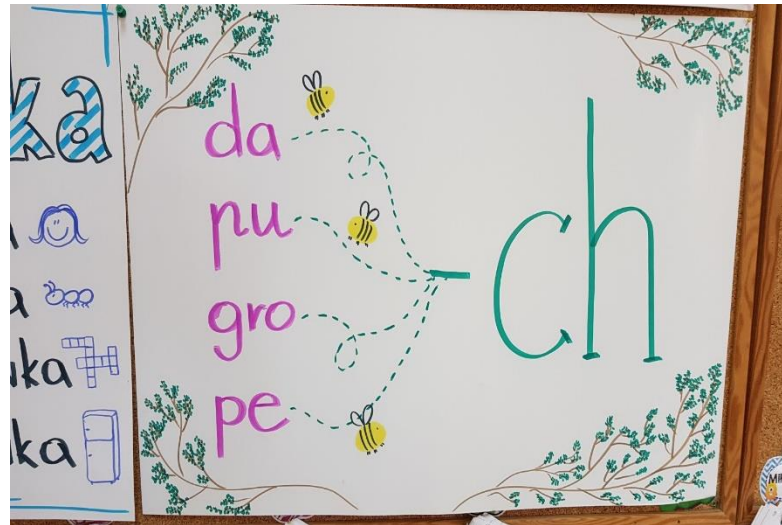
Kiedy piszemy Ó kreskowane

- ▶ Gdy "ó" wymienia się na: o, a lub e.
- ▶ W końcówkach -ów, -ówka, -ówna (wyjątki to: *zasuwka, wsuwka, suwka*)
- ▶ Na początku wyrazów: *ósmy, ósemka, ów, ówdzie, ówczesny*.
- ▶ W wyrazach, których **pisowni** nie da się wyjaśnić.

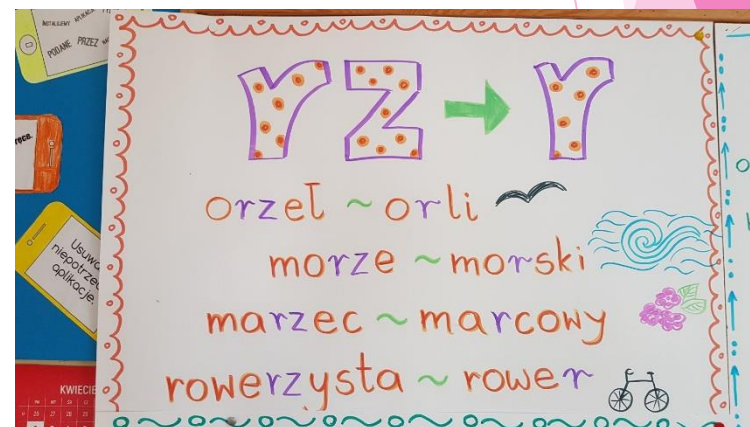
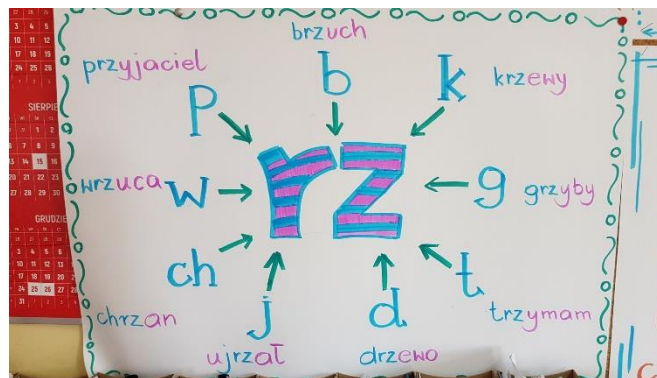
Kiedy piszemy CH

- ▶ "Ch" piszemy gdy "h" jest na końcu (wyjątkiem tej zasady jest wyraz druh).
- ▶ "Ch" piszemy gdy wymienia się na "sz".
- ▶ "Ch" piszemy po literze "s".

Kiedy piszemy RZ

- ▶ Gdy wymienia się na "r".
- ▶ Po spółgłoskach: *b, t, d, k, p, w, ch, j, g*
- ▶ W końcówkach: *-arz -erz.*

Kiedy piszemy U

- ▶ "U" piszemy niemal zawsze na początku wyrazów.
- ▶ "U" piszemy w zakończeniach: *-un, -unka, -unek, -unio, -unia*.
- ▶ W zdrobnieniach i spieszczeniach zakończonych na: *uchny, usi, utki, uni, ulo, uleka, ula, uś, usia, unek, uszka, uszko*.
- ▶ Zakończeniach wyrazów zgrubiałych: *-uch –ucha*.
- ▶ Zakończeniach wyrazów zgrubiałych: *-uch –ucha –us*.

Kiedy piszemy Ż

- ▶ "Ż" piszemy po literach: *ł, l, n, r*.
- ▶ "Ż" piszemy gdy wymienia się ono na: *g, s, z, dz, h*.
- ▶ "Ż" piszemy w wielu wyrazach mimo że nie wymienia się na żadną inną głoskę.

WYKONAŁA KLARA OLSZEWSKA 3B

A decorative graphic on the left side of the page, consisting of a network of light blue lines and circles resembling a circuit board or digital data flow.

EUROPEJSKI TYDZIEŃ ŚWIADOMOŚCI DYSLEKSJI 2023

Polskie
Towarzystwo
Dysleksji

UCZEŃ Z DYSLEKSJĄ W CYFROWYM ŚWIECIE

Europejski Tydzień
Świadomości Dysleksji 2023

ptd.edu.pl

CO TO JEST DYSLEKSJA ?

DYSLEKSJA

Są to specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci o prawidłowym rozwoju intelektualnym.

Spowodowane są zaburzeniami niektórych funkcji poznawczych, motorycznych i ich integracji, uwarunkowanymi nieprawidłowym funkcjonowaniem układu nerwowego.

TYPY DYSLEKSJI

DYSGRAFIA

DYSLEKSJA

DYSORTOGRAFIA

DYSKALKULIA

DYSFONIA

TYPY DYSLEKSJI

- **DYSGRAFIA** – trudności w opanowaniu pożądanego graficznego poziomu pisma
- **DYSLEKSJA** – specyficzne trudności w nauce czytania, którym często towarzyszą trudności w pisaniu
- **DYSORTOGRAFIA** – specyficzne trudności z opanowaniem poprawnej pisowni (nie tylko błędy ortograficzne)
- **DYSKALKULIA** – trudności w liczeniu
- **DYSFONIA** – ciche, niewyraźne mówienie

SYMPTOMY DYSLEKSJI

W ZAKRESIE CZYTANIA SYMPTOMAMI DYSLEKSJI MOGĄ BYĆ

- trudności z podziałem słowa na sylaby, złączeniem sylab w słowo;
- przekręcanie wyrazów;
- odczytywanie krótkich wyrazów od tyłu;
- pomijanie, dodawanie wyrazów;
- pomijanie lub ponowne odczytywanie linijek tekstu;
- gubienie miejsca, w którym się czyta;
- pomijanie interpunkcji;

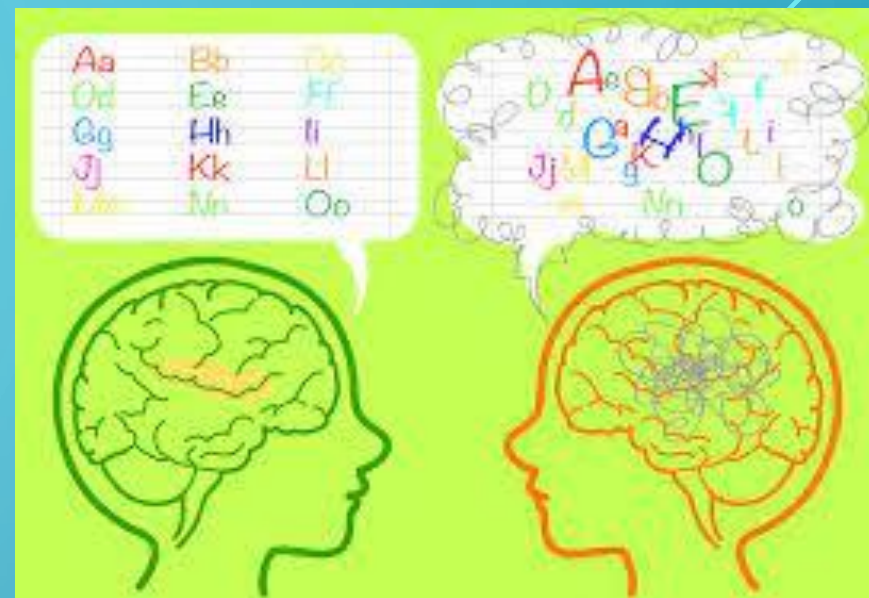
W ZAKRESIE CZYTANIA SYMPTOMAMI DYSLEKSJI MOGĄ BYĆ

- niewłaściwa intonacja czytanego tekstu;
- czytanie wolne, nie płynne, nierytmiczne;
- niski poziom zrozumienia przeczytanego lub wysłuchanego tekstu;
- trudności z wyszukaniem najważniejszych myśli w tekście;
- problemy z zapamiętaniem informacji zawartych w przeczytanym lub wysłuchanym tekście.

W OBSZARZE PISMA O DYSLEKSJI MOGĄ ŚWIADCZYĆ

- nieprawidłowy chwyt narzędzi pisarskich;
- zaburzenia tonusu mięśniowego dłoni, nadgarstka;
- wolne tempo pisania;
- za duże, za małe połączenia między literami, cyframi;
- brak wiązania liter ze sobą;
- pomijanie znaków diakrytycznych (kropka, haczyk) nad i pod literami;
- deformowanie kształtu liter, cyfr;

W OBSZARZE PISMA O DYSLEKSJI MOGĄ ŚWIADCZYĆ

- nieczytelne pismo;
- opuszczanie, dodawanie, przestawianie (inwersje) kolejności liter w wyrazie;
- mylenie, zwierciadlane odwracanie liter, cyfr podobnie wyglądających;
- zapisywanie wyrazów od prawej do lewej strony;
- pismo lustrzane;
- niewłaściwy dobór liter do zapisu głosek podobnych fonetycznie;
- pisanie zgodne z wymową, a nie z ortografią;

W OBSZARZE PISMA O DYSLEKSJI MOGĄ ŚWIADCZYĆ

- niewłaściwe stosowanie małych i dużych liter;
- dodawanie, pomijanie, przestawianie kolejności wyrazów w zdaniu;
- opuszczanie końcówek wyrazów;
- zapisywanie wyrazów w różny sposób w tej samej pracy;
- brak lub niewłaściwe stosowanie interpunkcji;
- nieprawidłowe rozmieszczenie tekstu w przestrzeni, problem z zachowaniem marginesu.

W ODNIESIENIU DO RYSOWANIA I WYKONYWANIA INNYCH PRAC PLASTYCZNYCH DYSLEKSJĘ MOGĄ OZNACZAĆ

- szybka, duża męczliwość ręki;
- niska precyzja ruchów dłoni, palców;
- słaba koordynacja oka i ręki;
- rysunki uproszczone, schematyczne, pomijające detale;
- zakłócenia proporcji elementów umieszczonych w pracy plastycznej;
- niewłaściwe rozplanowanie, zaburzona kompozycja prac plastycznych;
- błędny kierunek podczas rysowania i odtwarzania figur, wzorów.

W ZAKRESIE MOTORYKI NA DYSLEKSJĘ MOGĄ WSKAZYWAĆ

- opóźniony lub nietypowy rozwój ruchowy;
- niska sprawność i koordynacja ruchowa w zakresie motoryki dużej i małej;
- ogólna niezgrabność ruchowa;
- trudności z wykonaniem złożonych, sekwencyjnych czynności ruchowych – np. układów gimnastycznych, kroków tanecznych (dyspraksja).

W ODNIESIENIU DO PAMIĘCI OBJAWAMI DYSLEKSJI MOGĄ BYĆ

- trudności w zapamiętywaniu wierszyków, piosenek, nazw, nazwisk, dat, terminologii, numerów telefonów, adresów, liczb, tabliczki mnożenia;
- problemy z zapamiętywaniem dłuższych, złożonych poleceń;
- trudności z przypominaniem sobie znanych słów;
- utrudnione zapamiętywanie nowych słów;
- gubienie wątku podczas pisania wypracowań.

W ASPEKTCIE MOWY I KOMUNIKACJI WERBALNEJ O DYSLEKSJI MOGĄ ŚWIADCZYĆ

- opóźnienie rozwoju mowy;
- mylenie podobnie brzmiących głosek, sylab, słów;
- przekręcanie, zmiana brzmienia trudnych, długich wyrazów;
- problemy z poprawną wymową nowo poznanych słów;
- błędy gramatyczne (agramatyzmy);
- ograniczony zasób słownictwa czynnego;
- trudności z budowaniem dłuższych, złożonych wypowiedzi;

OSOBA CIERPIĄCA NA DYSLEKSJĘ MOŻE MIEĆ TAKŻE PROBLEMY

- z układaniem puzzli,
- budowaniem z klocków,
- orientacją w terenie,
- odczytywaniem mapy, numerów i symboli autobusów, numerów dróg,
- interpretowaniem tabel, diagramów, wykresów,
- rozpoznawaniem symboli graficznych (znaki drogowe, piktogramy),
- prowadzeniem samochodu,
- zapisem i odczytem nut oraz symboli miar i wag,
- wybieraniem numeru telefonu,
- wykonywaniem obliczeń na kalkulatorze.

TERAPIA DYSLEKSJI

- Dysleksja nie ustępuje z wiekiem, ale towarzyszy dotkniętej nią osobie przez całe życie.
- Nie można wyeliminować tego syndromu, ale poprzez odpowiednią terapię możliwe jest znaczne ograniczenie jego zakresu.
- Leczenie dysleksji powinno się odbywać w ramach specjalistycznych zajęć korekcyjno-kompensacyjnych lub terapii pedagogicznej, uzupełnianych pracą własną ucznia w domu, według zaleceń terapeuty.

SŁAWNI DYSLEKTYCY

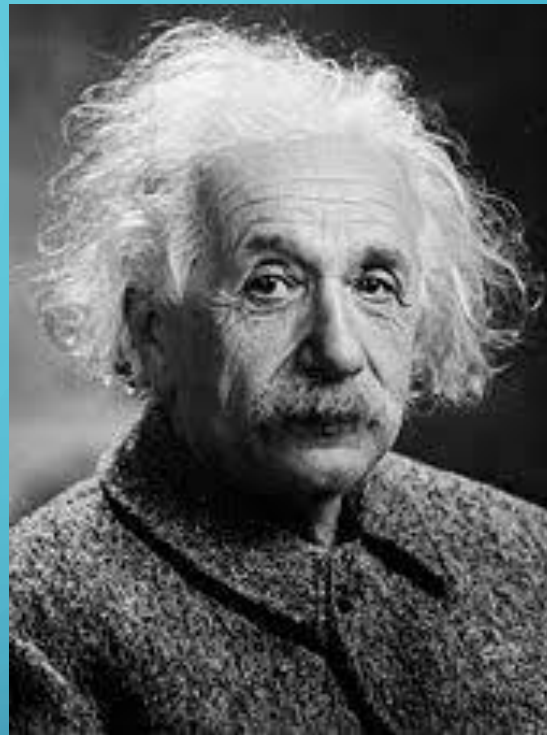

Tom Holland – aktor, który wcielił się w rolę Spider-Man'a

Jennifer Aniston – amerykańska aktorka i producentka filmowa

Elon Musk – amerykański przedsiębiorca, założyciel przedsiębiorstw PayPal, SpaceX, Tesla etc.

Albert Einstein – fizyk teoretyczny i laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki.

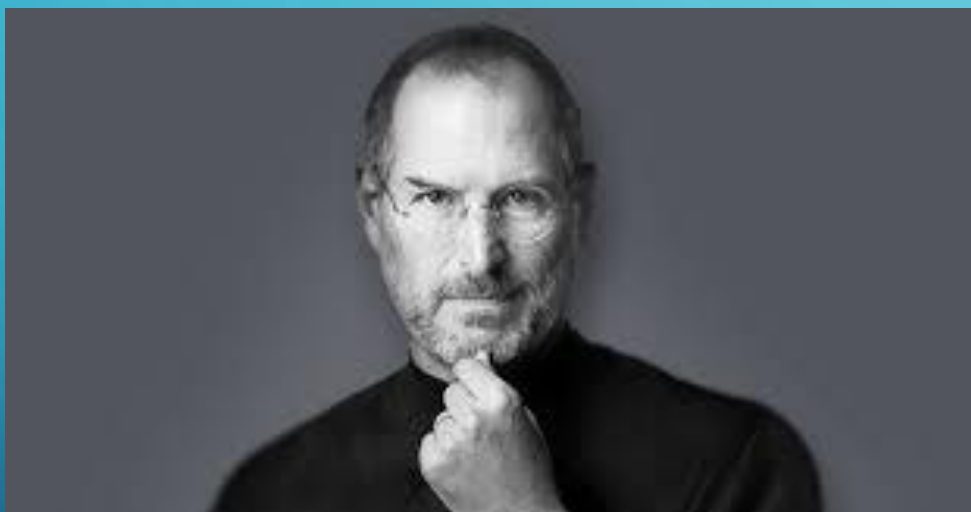

Bill Gates – amerykański informatyk,
przedsiębiorca, współzałożyciel firmy
Microsoft.

Steven Spielberg – amerykański
reżyser, scenarzysta i producent
filmowy.

Steven Jobs – jeden z trzech
założycieli firmy Apple.

Walter „Walt” Disney – jeden
z największych twórców przemysłu
rozrywkowego w historii, legenda
animacji i filmu.

ZAPAMIĘTAJ 😊

„Dyslektyk to człowiek, który mimo stosownych metod nauczania, dobrego poziomu inteligencji w sprzyjających warunkach, w których się wychowuje, nie potrafi nauczyć się płynnie czytać i dobrze pisać.

Diagnoza stwierdzająca dysleksję to nie wyrok, ale szansa na kontynuowanie nauki, uwierzenie w siebie, odrzucenie poczucia bycia gorszym.”

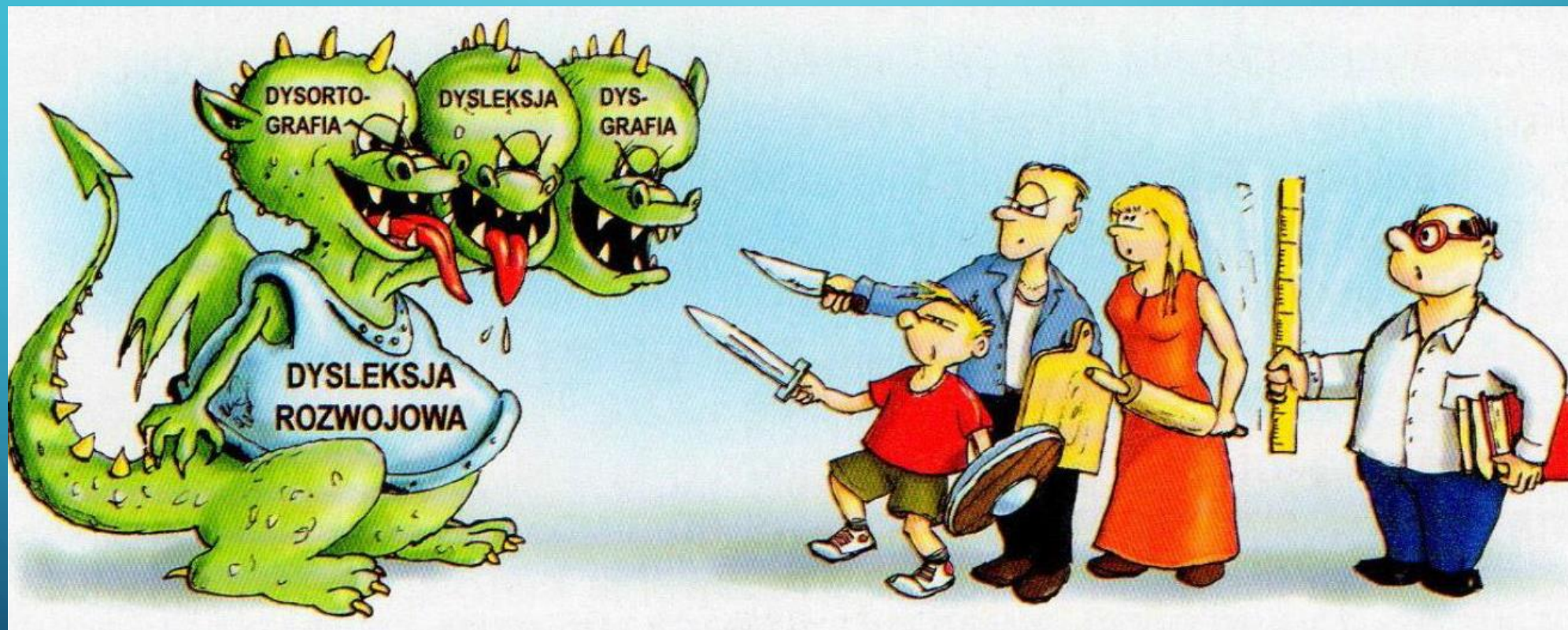
Bogusława Karaś

PRZYDATNE STRONY

- <https://ptd.edu.pl/>
- <https://ortograffiti.pl/>
- Wolne Lektury – audiobooki – <https://wolnelektury.pl/katalog/audiobooki/>
- <https://dardysleksji.pl/2019/06/17/slawni-dyslektycy/>

Zapraszamy do wspólnej pracy i zabawy podczas Europejskiego Tygodnia Świadomości Dysleksji! 😊

Prezentację przygotowała:

Ewelina Łukasik

HUMOR SZKOLNY

Nauczyciel biologii pyta Jasia:

- Po czym poznasz drzewo kasztanowca?
- Po rosnących na nim kasztanach.
- A jeśli kasztanów na nim jeszcze nie ma?
- To ja poczekaam...

Pani w szkole pyta Jasia:

- Powiedz mi, kto to był: Mickiewicz, Słowacki, Norwid?
- Nie wiem. A czy pani, wie kto to był Zyga, Chudy i Kazek?
- Nie wiem - odpowiada zdziwiona nauczycielka.
- To co mnie pani swoja bandą straszysz?

- Nie zasłużyłem na jedynkę!
- Masz rację, moje dziecko, ale regulamin szkolny nie przewiduje niższych ocen.

Skład redakcji: Krystyna Organiszczak – Wiejak, Eliza Gajewska

Wywiad z dyslektykiem przeprowadził Jan S. (kl. VIII)

Uczeń z dysleksją w cyfrowym świecie

Jak ćwiczyć ortografię?

1. **Narysuj** trudne słowo w swoim ulubionym kolorze.
1. **Wyróżnij** w dowolny sposób litery, które w danym słowie sprawiają kłopot, na przykład napisz je tak, jakby były większe, jaśniejsze lub innego koloru niż pozostałe.
2. **Rysuj** litery palcem w powietrzu, wyobrażaj je sobie.

Praktyczne rady

1. **Przygotuj** stałe miejsce do pracy.
2. **Wyznacz** stałą godzinę dnia na naukę.
3. **Przygotuj** potrzebne przybory, książki, pomoce.
4. **Dobrze wywietrz** pokój.
5. **Zadbaj** o miłą, spokojną atmosferę, bez pośpiechu, nerwowości.
6. **Zaplanuj** działania.
7. **Ustal** z dzieckiem sposób postępowania: zapisz w terminarzu dni tygodnia, godziny, w które dziecko ma coś zrobić.
8. **Dziecko z dysleksją musi więcej powtarzać. Zrób** plan powtórki przed sprawdzianem.
9. **W codziennym planie uwzględnij** czas na czytanie (trening głośniego czytania oraz czytanie ze zrozumieniem).
10. **Przejrzyj** pisemne zadania domowe (estetyka, poprawność ortograficzna).

Nowoczesne technologie a uczniowie z dysleksją – możliwości i zagrożenia

Nie można jednoznacznie stwierdzić, że massmedia są złe i przyczyniają się do niewłaściwego funkcjonowania dziecka czy jego rozwoju, ponieważ są one absolutnie nierozzerwalnie związane z erą, w której aktualnie żyjemy, co oznacza, że dziecko musi być przygotowane do korzystania z nich i traktowania ich jako jednego z podstawowych narzędzi w swoim życiu. Wymaga to jednak dojrzałości, której z założenia dziecko nie posiada, a która jest kształtowana w toku jego rozwoju.

Nowe technologie stanowią doskonałą pomoc, są swoistego rodzaju „protezą poznawczą” umożliwiającą uczniom z dysleksją kompensację doznawanych deficytów i wykonanie zadań w alternatywny sposób. Problemy z czytaniem np. lektur szkolnych można przezwyciężyć dzięki audiobookom, odpowiednim aplikacjom w smartfonie, „mówiącym” komputerom czy filmom. Można także wykorzystać hipertekst czy mapy semantyczne. Jeżeli problem stanowi zrozumienie treści, z pomocą przyjdzie Internet, gdzie z łatwością odnaleźć można opracowania „tłumaczące” i wyjaśniające najważniejsze wątki. Rozwiązaniem problemów z pisaniem są edytory tekstów (sprawdzające poprawność gramatyczną i interpunkcyjną), komputerowe słowniki wyrazów bliskoznacznych, pomoce edytorskie, oprogramowanie „przewidujące” słowa czy urządzenia „rozumiejące” głos i potrafiące go przełożyć na pismo. Użytkownik może zmienić wygląd tekstu na ekranie: wielkość i rodzaj czcionki, jej kolor, jasność i barwę tła. Trudności związane z tworzeniem tekstów, niechęcią do wypowiedzania się na piśmie (pisanie sprawozdań, opracowań czy protokołów), można zminimalizować używając np. przedstawień graficznych dzięki programom prezentacyjnym (np. Powerpoint, Persuasion). Konieczność przepisywania z tablicy uczniowie z dysleksją ułatwiają sobie robieniem zdjęć smartfonem. Receptą na problemy z liczeniem są arkusze kalkulacyjne. Pomocne są także takie programy jak Dropbox czy Evernote. Pierwszy umożliwi wspólnie edytowanie plików udostępnionych innym użytkownikom oraz automatyczną aktualizację pliku jednocześnie na kilku komputerach. Drugi stwarza możliwość tworzenia notatek, dołączania do nich zdjęć, nagrań, filmów i linków do stron internetowych. Uczeń może w ten sposób korzystać z materiałów w każdym miejscu, w którym przebywa i ma dostęp do smartfona i internetu.

Niezależnie od opinii na temat korzyści i zagrożeń płynących z korzystania z nowych technologii, obecnie kształcenie dzieci i młodzieży, a także dorosłych nie może być realizowane bez ich udziału. Jesteśmy społeczeństwem informacyjnym, wiele działań, które podejmujemy, opiera się na ich wykorzystaniu.

Źródło: *Interdyscyplinarne Konteksty Pedagogiki Specjalnej* NUMER 23/2018,

GIMNASTYKA MÓZGU - to program rozwoju ruchowego, aktywizacji układu nerwowego i uwalniania od stresu. Gimnastyce mózgu wystarczy poświęcić dosłownie kilkanaście minut dziennie, by w krótkim czasie osiągnąć wymierne, zauważalne rezultaty.

1. Leniwe ósemki

Uczeń wyciąga przed siebie rękę, kciuk postawiony, głowa nieruchoma. Dłonią kręci leżące (w poprzek) ósemki, po 6 ruchów każdą ręką. Ręka musi znajdować się cały czas w polu widzenia ucznia - w lewo, w prawo, w dół i w górę. Przy tym ćwiczeniu pracuje tylko oko, które wodzi za kciukiem. Ćwiczenie to wykonujemy najpierw jedną ręką, potem drugą, następnie obydwoma. Ósemkę wykonujemy zawsze od środka w górę w lewo. Ćwiczenie to poprawia koordynację wzroku, zwiększa ruchliwość gałek ocznych. Poprawia sprawność czytania, odszyfrowywania, kodowania informacji pisemnej, usprawnia różnicowanie symboli.

2. Alfabetyczne ósemki

W leżącą ósemkę uczeń wpisuje literę, zawsze zaczynając kreślenie „8” od środka w górę w lewo. Do którego „brzuska” ósemki wpisujemy literę zależy od jej kształtu np.: „a” wpisujemy do lewego brzuska, „b” do prawego, „C” do lewego itd. Literę należy „obrysować” ósemką.

3. Rysowanie oburącz

Uczeń rysuje na plecach drugiej osoby, na tablicy lub w powietrzu takie same elementy obydwoma rękoma równocześnie (kółka, serduszka, choinki, bałwanki itd.) Ćwiczenie poprawia koordynację ruchów.

4. Rysowanie oburącz na kartce

Na podzielonej kartce uczeń rysuje farbami lub kredkami taki sam rysunek. Ćwiczenie poprawia orientację przestrzenną, różnicowanie kształtów i kierunków. Usprawnia pisownię, wymowę, ćwiczenie wspomagające przy nauce matematyki.

5. Pisanie alfabetu bez odrywania ręki od kartki

Ćwiczenie usprawnia technikę pisania, koordynację ruchów, litery są bardziej kształtne.

przedłużające się zaburzenia mowy, na przykład jąkanie, zniekształcanie, przestawianie i opuszczanie głosek, nieprawidłową budowę zdań w wypowiedziach 5-6-latków, małą sprawność fizyczną, leworęczność to może to być sygnałem przyszłych trudności w czytaniu i pisaniu.

Błędy popełniane przez uczniów z dysleksją różnią się od typowych błędów ortograficznych. A oto zestaw specyficznych błędów będących przejawem trudności związanych z dysleksją i dysgrafią.

Objawy zaburzeń analizy i syntezy wzrokowej:

- nieumiejętność różnicowania liter o podobnym kształcie, np. t-l-f, m-n, a-ą, u-y;
- opuszczanie drobnych elementów graficznych w zapisie (znaków diakrytycznych);
- mylenie liter o podobnym kształcie, ale o różnym położeniu elementów, np. p-g, pismo lustrzane;
- przestawianie kolejności liter w wyrazach;
- litery niekształtne, brak proporcji w ich odwzorowywaniu i brak płynności w zapisie;
- gorsze przepisywanie niż pisanie ze słuchu;
- objawy dodatkowe: błędny kierunek odwzorowywania w rysunkach (lustrzany obraz tarczy zegara), przestawianie cyfr w słupkach, nieprawidłowa orientacja przestrzenna wpływająca na złe wyniki w nauce geografii, geometrii i na lekcjach wychowania fizycznego.

Objawy zaburzeń analizy i syntezy słuchowej:

- największe trudności w pisaniu ze słuchu;
- mylenie liter odpowiadających bliskim sobie głoskom, np. błędne różnicowanie s, z, c, sz, ż, cz, czytanie b jako d, m jako w,
- zmiana kolejności liter w odczytywanym wyrazie;
- opuszczanie początku lub końca wyrazów;
- wstawianie dodatkowych lub opuszczanie liter, np. kyot = kot-;
- bardzo wolne tempo czytania (przeciętnie od trzech do siedmiu razy wolniejsze niż u zwykłych uczniów) i mobilizacja całego organizmu w trakcie czytania, związana z ogromnym wysiłkiem, przejawiająca się w usztywnieniu ciała, a nawet w niekontrolowanych ruchach;
- długi okres literowania i trudności z przejściem do etapu sylabicznego, a następnie całościowego odczytywania słów.

Objawy obniżonej sprawności manualnej:

- słaby poziom graficzny pisma: pismo nieporządne, brzydkie, nierówne, o różnym stopniu i kierunku nachylenia, litery zachodzące na siebie, wybiegające poza linię, złe rozmieszczenie tekstu na kartce;
- mała płynność pisania i słaba precyzja ruchów ręki: litery niekształtne, kanciaste, bez wzajemnych powiązań w wyrazie (uczeń chętniej posługuje się pismem „drukowanym” niż „ręcznym”);
- bardzo wolne tempo pisania (urwane, pełne luk zapisy).

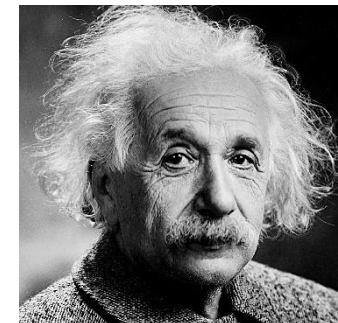
O trudnościach dysortograficznych świadczą:

- większa liczba błędów w tekstach przepisywanych i pisanych samodzielnie niż w dyktandach;
- nadmierne zaufanie do reguł ortograficznych i nieuzasadnione ich rozszerzanie, np. rysóje, bo rysowanie;
- nieodróżnianie w zapisie głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych;
- przestawianie liter w wyrazach i odwrócone zapisy liter, np. g-d, b-p’;
- mylenie przedrostków z zaimkami i przyimkami, np. te nisówki,
- opuszczanie litery y: dktando, pełnmi, roztożli;
- niewłaściwy zapis spółgłosek miękkich, np. siniadanie, póziny, kwiecień.

Z powyższych wyliczeń wynika, że błędy osób ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu są tak nietypowe, że nie można ich pomylić z błędami wynikającymi z niedouczenia. Nie należy tych uczniów oceniać jako leniwych - często są bardzo pracowici. Należy objąć ich szczególną opieką. Przede wszystkim powinna to być postawa życzliwości, zrozumienia i akceptacji ze strony najbliższych oraz umiejętna pomoc psychologa, pedagoga i logopedy, którzy na podstawie oceny indywidualnych trudności ucznia zalecą odpowiednie ćwiczenia oraz nauczyciela, który dostosuje wymagania do możliwości dziecka.

***"Dobroć w słowach tworzy zaufanie.
Dobroć w myśleniu tworzy głębię.
Dobroć w dawaniu tworzy miłość."***

Albert Einstein (1879 - 1955) - twórca teorii względności, jeden z największych fizyków naszych czasów. Laureat Nagrody Nobla w 1921 r. w dziedzinie fizyki.

Whoopi Goldberg (ur. 1955 r.) - amerykańska aktorka, komediantka i piosenkarka. Grała role w takich filmach jak *Włamywaczka*, *„Zakonnica w przebraniu”*, *„Śmiercionośna ślicznotka”*, *„Serce Klary”*. Za rolę w filmie *„Uwierz w ducha”* w 1990 r. otrzymała Oscara.

Cher (ur. 1946 r.) - amerykańska piosenkarka i aktorka filmowa. Otrzymała wiele nagród. Dysleksję zdiagnozowano u niej w wieku 30 lat.

Sławni dyslektycy:

Leonardo da Vinci
(1452 - 1519) - włoski malarz, architekt, filozof, muzyk, poeta, odkrywca, matematyk, mechanik, anatom, geolog. Talent malarski przysporzył Leonardowi największej popularności. Najbardziej znane dzieła Mona Lisa i Ostatnia Wieczerza, Dama z gronostajem. Zapiski, które po sobie pozostawił, są trudne do odczytania. Leonardo pisał lewą ręką, stawiając litery od prawej do lewej strony.

Hans Christian Andersen (1805 -1875) - duński pisarz i poeta, najbardziej znany ze swej twórczości baśniopisarskiej.

WYWIAD Z DYSLEKTYKIEM

Bardziej wrażliwi na otoczenie, ciekawi, mają bardziej rozwiniętą intuicję i przenikliwość. Z kim dziś porozmawiam? Zapraszam do lektury.

Janek: Cześć! Czy dysleksja jest dla Ciebie dużym problemem?

Uczeń: Cześć! Nie, raczej nie. Chociaż... są takie zadania, z którymi mam większy problem.

Janek: Co sprawia Ci największą trudność?

Uczeń: Na pewno pisanie dłuższych wypowiedzi, ponieważ zajmuje mi to więcej czasu niż osobie bez tego problemu. Ciężko mi zebrać myśli w jedną całość, a długopis często staje się narzędziem, które odmawia mi posłuszeństwa.

Janek: Nie mam dysleksji, a też czasami jest mi trudno zebrać myśli. Czy przeszkadza Ci to w życiu codziennym? Jeśli tak, to dlaczego?

Uczeń: Raczej nie przeszkadza mi to w życiu codziennym. Staram się unikać konfliktów, nie wychodzę przed szereg, ponieważ nie chcę być w centrum uwagi.

Janek: Czy nauczyciele traktują Cię ulgowo?

Uczeń: Owszem, nauczyciele dostosowują wymagania do moich możliwości, ale nie oznacza to, że mi je obniżają. Odnosi się to do ortografii, czytania, czy wykonania ćwiczeń podczas wychowania fizycznego. Podwyższają natomiast wymagania, które dotyczą: wykonywania dodatkowych zadań, ćwiczeń, znajomości zasad ortografii oraz poprawy błędów w zeszytach.

Janek: Jak reagują na to osoby z Twojego otoczenia?

Uczeń: Nie przeszkadza im to, akceptują mnie takim, jakim jestem.

Janek: Jakie przedmioty w szkole są dla Ciebie najtrudniejsze?

Uczeń: Dysleksja wiąże się z tym, że wszystkie przedmioty nie należą do najłatwiejszych, szczególnie język polski, matematyka, geografia, historia, czyli te, które wymagają samodzielnego czytania tekstu lub samodzielnego pisania.

Janek: Czy akceptujesz siebie?

Uczeń: Myślę, że tak. Przyzwyczailem się do tego, jakim jestem.

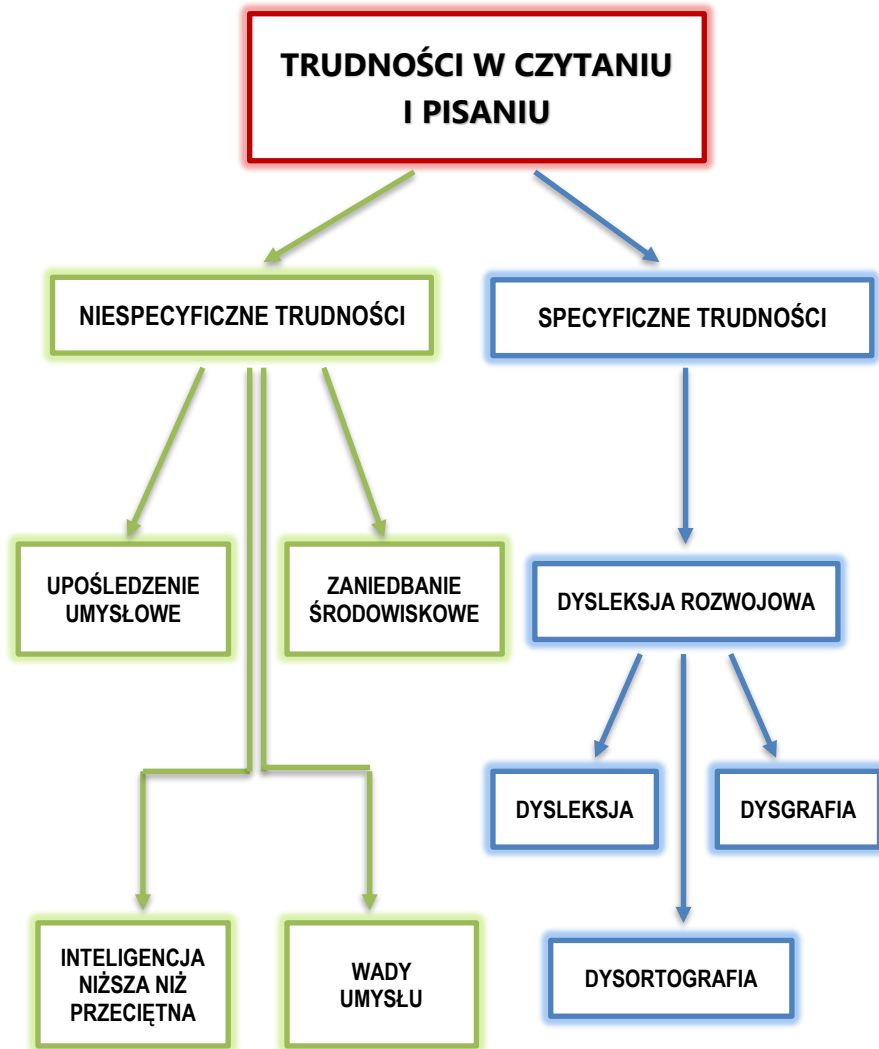
Janek: Dziękuję, że zgodziłeś się udzielić wywiadu. Życzę Ci sukcesów w nauce.

Uczeń: Dziękuję.

Musimy pamiętać, że problem dysleksji jest problemem na całe życie. Nie możemy jej ani w pełni zapobiec, ani wyeliminować. Są jednak działania, które zmierzają do poprawy sytuacji ucznia dyslektycznego w funkcjonowaniu w środowisku szkolnym jak i społecznym.

Dysleksja nie musi przekreślać naszych marzeń o przyszłości czego przykładem są osoby, które zapisały się w naszej historii między innymi Hans Christian Andersen, Walt Disney, Pablo Picasso, Albert Einstein, Leonardo da Vinci, Ludwig van Beethoven, Isaac Newton, Wolfgang Amadeusz Mozart i wielu innych.

Wywiad z dyslektykiem przeprowadził Jan S.

Czy zdołamy przeczytać?

Zdognie z nanjwoymshi baniadmai perzporawdzomyni na bytyrijskch uweniretasytch nie ma zenacznia kojnoleść Itier przy zpiasie dengao sołwa. Nwajżanszyeim jest, aby prieszwa i otatsnia Iteria była na siwom mijsecu, ptzosłoe mgoq być w niaedziłe i w dszałym caigu nie pwinono to sawrztać polbemórw ze zozumierniem tksetu. Dzijee się tak datgelo, ze nie czamyty wyszistkch Iteir w solwie, ale cłae solwa od razu.

Nigdy nie jest za późno na pracę nad trudnościami w nauce czytania i pisania.

Pamiętajmy! Niezależnie od tego, czy dziecko uczestniczy w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych, czy też nie, konieczne jest codzienne wykonywanie dodatkowych ćwiczeń w domu.

